

KANSALAISYHTEISKUNTAPOLITIIKAN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 4/2025

Aika: Torstai 27.11.2025 klo 12.30–15.45

Paikka: Meritullinkatu 10, 2 Kerros, K214 Seminarium / Teams

Osallistajat: () toiminnanjohtaja Virpi Dufva, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry
(varajäsen suluissa) (varapj.)

() kehittämisneuvos Kaisa Tiusanen, Esikunta, oikeusministeriö

() (erityisasiantuntija Maria Wakeham-Hartonen, Demokratia- ja julkisoikeusosasto, oikeusministeriö)

() ylitarkastaja Kari Niemi-Nikkola, Nuoriso- ja liikuntapolitiikan osasto, opetus- ja kulttuuriministeriö

() (erityisasiantuntija Anssi Pirttijärvi, Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaan sivistystyön osasto, opetus- ja kulttuuriministeriö)

() kehittämisjohtaja Ari Evwaraye, Hallinto- ja kehittämisosasto, sisäministeriö

() (erityisasiantuntija Leena Seitovirta, Hallinto- ja kehittämisosasto, sisäministeriö)

() sosiaalineuvos Markus Seppelin, Yhteisöt ja toimintakyky –osasto, sosiaali- ja terveysministeriö

() (erityisasiantuntija Elina Varjonen, Yhteisöt ja toimintakyky –osasto, sosiaali- ja terveysministeriö)

() neuvotteleva virkamies Hanna Hämäläinen, Työllisyys- ja toimivat markkinat osasto, työ- ja elinkeinoministeriö

() (erityisasiantuntija Varpu Taarna, Työvoiman maahanmuutto- ja kotoutumisyksikkö, työ- ja elinkeinoministeriö)

() yksikön päällikkö Eevamari Laaksonen, Kehityspoliittinen osasto, ulkoministeriö

() (erityisasiantuntija Jussi Kanner, Kehityspoliittinen osasto, ulkoministeriö)

() neuvotteleva virkamies Markku Mölläri, Kunta- ja aluehallinto-osasto, valtiovarainministeriö

() (finanssineuvos, yksikön päällikkö Katju Holkeri, Valtionhallinnon kehittämisosasto, valtiovarainministeriö)

() lainsäädäntöjohtaja Johanna Korpi, Johdon tuki, ympäristöministeriö

() (erityisasiantuntija Heta-Elena Heiskanen, Ympäristönsuojeluosasto, ympäristöministeriö)

() erityisasiantuntija Elsa Mantere, Suomen Kuntaliitto

() (erityisasiantuntija Sami Niemi, Sivistys- ja hyvinvointiyksikkö, Suomen Kuntaliitto)

() johtaja Petri Keskitalo, Suomen Olympiakomitea ry

() (pääsihteeri Henrika Backlund, Finlands Svenska Idrott r.f)

- () Silla Kakkola, toiminnanjohtajan sijainen, Nuorisoala ry
- () (toiminnanjohtaja Ulla Siimes, Lastensuojelun Keskusliitto ry)

- () yhteiskuntasuhdepäällikkö Ulla Kiuru, SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry
- () (vaikuttamistyön asiantuntija Vanessa Westerlund, FDUV rf / SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder)

- () pääsihteeri Rosa Meriläinen, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry
- () (puheenjohtaja Marita Salo, Opintokeskukset ry)

- () toiminnanjohtaja Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- () (toiminnanjohtaja Christell Åström, Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry)

- () hallituksen jäsen Ikechukwu Ude-Chime, RASMUS - Rasismin ja muukalaispelon vastainen yhdistys ry
- () (pääsihteeri Tomi Timperi, Miesjärjestöjen keskusliitto ry)

- () toiminnanjohtaja Annu Lehtinen, Suomen Pakolaisapu ry
- () (koordinaattori Petri Öhman, SVK Liitto ry)

- () toimitusjohtaja Susanna Kallama, Yhteiskunnallisten yritysten liitto Arvo ry
- () (digi- ja innovaatiopolitiikan asiantuntija Maria Nyroos, Suomen Yrittäjät ry)

- () yliopiston lehtori Petri Ruuskanen, Jyväskylän yliopisto, yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos
- () (toiminnanjohtaja Lea Ryyänen-Karjalainen, Tieteellisten seurain valtuuskunta)

- () toiminnanjohtaja Anne Porthén, Kansalaisareena ry
- () (Vehmersalmen pitäjäraadin puheenjohtaja Mauno Kumpulainen, Pitäjäraadit Kuopion maaseutualueilla)

Sihteeristö:

- () erityisasiantuntija Mikko Lehtonen, oikeusministeriö
- () erityisasiantuntija Liisa Männistö, oikeusministeriö

Pysyvät asiantuntijat:

- () Ilmari Nalbantoglu, vaikuttamistyön johtaja (Outi Hakkarainen, asiantuntija, kestävä talous), Suomalaiset kehitysjärjestöt – Fingo ry

Kutsutut asiantuntijat:

- () Tanja Grén, lähetystöneuvos, ulkoministeriö
- () Timo Karhunen, erityisavustaja, oikeusministeriö
- () Teija Makkonen, valtiosihteeri, oikeusministeriö
- () Marjukka Mattila, yhteiskuntasuhdepäällikkö, Olympiakomitea
- () Maija Ojalainen, opiskelija, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry
- () Hanna Rönty, erityisasiantuntija, oikeusministeriö
- () Johanna Suurpää, osastopäällikkö, oikeusministeriö

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen
2. Esityslistan hyväksyminen
3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 3.1)
4. Muutosten toteaminen neuvottelukunnan kokoonpanossa (liite 4.1)

Päätösesitys: Todetaan neuvottelukunnan kokoonpanossa seuraavat muutokset:
Toiminnanjohtaja **Anna Munsterhjelm**in tilalle varsinaiseksi jäseneksi va. toiminnanjohtaja **Silla Kakkola**, Nuorisoala ry. Neuvottelukunnan puheenjohtaja, Suomen Olympiakomitean toimitusjohtaja **Taina Susiluoto** on omasta pyynnöstään jättäytynyt pois neuvottelukunnan puheenjohtajan tehtävästä. Suomen Olympiakomitea ei ole esittänyt Susiluodon tilalle uutta puheenjohtajaehdokasta, joten neuvottelukunnan toimintaa johtaa kuluvan toimikauden loppuun asti neuvottelukunnan varapuheenjohtaja **Virpi Dufva**, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry:n toiminnanjohtaja.

5. Neuvottelukunnan toimikauden 2022–2026 loppuraportin hyväksyminen (liite 5.1)
klo 12.35–12.55

Mikko Lehtonen, OM

Päätösesitys: Sihteeristö esittelee neuvottelukunnan jäsenistön ja työvaliokunnan kommenttien perusteella viimeistellyn luonnoksen loppuraportiksi. Hyväksytään loppuraportti julkaistavaksi oikeusministeriön julkaisusarjassa suomeksi ja ruotsiksi.

6. Keskustelu KANEn suosituksista kansalaisyhteiskuntapolitiikan ja neuvottelukunnan toiminnan kehittämiseksi **klo 13.00–13.45**

valtiosihteeri Teija Makkonen, oikeusministeriö
erityisavustaja Timo Karhunen, oikeusministeriö
osastopäällikkö, ylijohtaja Johanna Suurpää, oikeusministeriö

Päätösesitys: KANE esittää toimikautensa 2022–2026 loppuraportissa ehdotuksia neuvottelukunnan toiminnan tehostamiseksi sekä suosituksia kansalaisyhteiskuntapolitiikan kehittämiseksi. Käydään vuoropuhelua neuvottelukunnan jäsenistön sekä oikeusministeriön poliittisen johdon ja virkajohdon edustajien kesken raportissa esitetyistä ehdotuksista ja suosituksista.

TAUKO

7. Keskustelu kansalaisjärjestöstrategiasta ja sen toteuttamisesta (liite 7.1) **klo 13.50–14.30**

Maria Wakeham-Hartonen, OM
Mikko Lehtonen, OM

Päätösesitys: Kansalaisjärjestöstrategiaa on toteutettu kesästä 2024 alkaen. Toteutus etenee pääsääntöisesti suunnitelman mukaan, ja ensimmäiset selvitykset ovat valmistuneet. Seuraavaksi on tarkoitus avata verkkokysely, jonka tuloksia hyödynnetään kansalaisyhteiskuntavisiota muodostettaessa. Käydään arvioivaa keskustelua

kansalaisjärjestöstrategian toimeenpanosta strategian seurantaraporttia varten ja annetaan palautetta verkkokyselystä.

**8. Keskustelu EU-hankerahoituksen hyödyntämistä koskevan arvioinnin tuloksista
klo 14.30–15.00**

Mikko Lehtonen, OM

Päätösesitys: Motiva Oy on oikeusministeriön toimeksiannosta arvioinut kansalaisjärjestöjen kanssa keinoja hakea ja hyödyntää EU-hankerahoitusta nykyistä enemmän. Arviointi valmistuu marraskuun lopussa, ja se julkaistaan tammikuussa. Keskustelua jatketaan Ota kantaa -kyselyn avulla. Kuullaan arvioinnin keskeiset tulokset ja arvioidaan tehtyjä kehittämis ehdotuksia.

9. KANEn asettaminen seuraavalle toimikaudelle klo 15.00–15.15

Liisa Männistö, OM

Päätösesitys: Sihteeristö kertoo KANEn seuraavan toimikauden asettamisprosessista ja alustavasta aikataulusta. Merkitään tiedoksi.

10. Ajankohtaiskatsaukset n. klo 15.15–15.40

- International IDEA julkaisi 11.9.2025 [The Global State of Democracy 2025](#) -raportin
- [Eurooppalainen demokratian kilpi ja EU:n kansalaisyhteiskuntastrategia](#) julkaistiin 12.11.2025
- [Euroopan neuvoston demokratiasitumus \(Democratic Pact\)](#)
- [Valtioneuvoston yhteinen ohje neuvottelukunnille](#) julkaistiin 17.11.2025
- [Väliarviointi: Avoimen hallinnon viides toimintaohjelma 2023–2027](#)

Päätösesitys: Merkitään tiedoksi.

11. Muut asiat

12. Kokouksen päättäminen